

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

¹⁰ Употребата на този термин крие значителна доза двусмислие, тъй като той обозначава и една подгрупа на "циганите", която днес идва главно от Балканите. Досега нито един опит да се намери местен термин, който да замени пейоративния "Zigeuner", не е имал успех.

¹¹ Речта J е възпроизведена в специална публикация, документираща събитието, *Sinti und Roma in ehemaligen KZ Bergen Belsen am 27 Oktober 1979* (Göttingen: Verband deutscher Sinti, 1980), 49-57.

¹² Споровете по въпроса за реституциите или "Wiedergutmachung" за европейските цигани, оцелели от Холокоста, имат дълга история. В следвоенния период продължаващият страх от държавни преследвания и липсата на необходимата документация довеждат до положение, при което малцина цигани се възползват от правата си и официалните крайни срокове за подаване на молби изтичат. Много молби са отхвърлени след едно заявлениене на вътрешния министър на Баден-Вюртенберг през 1950 г., разпратено на съдиите, занимаващи се с молбите, което им напомня, че в ранните години на войната циганите не са преследвани на "расова" основа (което е правната основа на *Wiedergutmachung*), а на базата на "асоциално и престъпно минало" и като заплаха за сигурността. След 1959 г., когато първият закон *Wiedergutmachung* преставя да действа и е подновен, положението донякъде се подобрява. Днес лицата от цигански произход могат да получат 5 DM за всеки ден, прекаран в концентрационен лагер, и малко допълнителни пари за щети върху здравословното състояние. Стерилизацията не е класифицирана като такава щета (Grattan Puxon, "Verschleppte Wiedergutmachung", in *In Auschwitz Vergast, bis Heute Verlogt*, 149-157; 168-171).

¹³ *Dachauer Neuste Nachrichten*, 7 май 1980.

¹⁴ Поради злополучните предходни занимания на немските изследователи с "циганския въпрос" голямата част от учените пристъпваха към темата с изключителна предпазливост. С изключение на един по-възрастен учен, Херман Арнолд, който стана обект на бурни спорове, по-голямата част от съвременните "циганоолози" са млади, политически обвързани и се залавят с "действено проучване". Въпреки това водачите на синти изразиха доста подозрения.

¹⁵ Неотдавнашен пример е един добре отразен инцидент с група роми, обвинени, че са замесени в голям брой обири с взлом. Полицията ги арестува в техните фургони и излъчи по медиите апел за при-